

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декаан філологічного факультету

А. С. Бондаренко

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ**

Підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Українська мова і література»
спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Викладач: Горбач Наталія Вікторівна, к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
української літератури

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.
Завідувач кафедри української літератури

Н. В. Горбач

Погоджено:
Гарант освітньо-професійної програми

В. М. Ніколаєнко

2024 рік

Зв'язок із викладачем:

E-mail: horbachnathalia@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3995>

Телефон: (061) 289-12-75

Інші засоби зв'язку: Facebook Messenger, Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю).

Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

1. Опис навчальної дисципліни

Курс «Міжкультурні комунікації» є складником підготовки здобувача ступеня вищої освіти «Магістр» галузі знань «Гуманітарні науки» спеціальності «Філологія». Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Міжкультурні комунікації» складено відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» «Гуманітарні науки» спеціальності «Філологія».

Курс «Міжкультурна комунікація» має теоретичну та практичну спрямованість. Лекційний курс передбачає ознайомлення з найважливішими темами та проблемами, які формують уявлення про зміст та специфіку міжкультурної комунікації і вимагають системного, узагальнюючого підходу. Система практичних занять разом із системою самостійної роботи дає змогу опанувати новий матеріал, закріпити й деталізувати його, або розширити й доповнити матеріал, викладений у лекціях.

Мета курсу «Міжкультурна комунікація» визначається необхідністю ознайомити студентів з історією виникнення й теоретичними основами міжкультурної комунікації; допомогти їм оволодіти основними поняттями й термінологією дисципліни; розвивати культурну сприйнятливість, здатність до правильної інтерпретації різних видів комунікативної поведінки, толерантне ставлення до інших культур та їх представників; сформуванню вміння і навички застосування отриманих знань у конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії і в літературознавчій практиці.

Основні завдання курсу полягають у вивченні типів, видів, форм, моделей і структурних компонентів міжкультурної комунікації; оволодінні методологічними прийомами комунікативної поведінки; ознайомленні студентів з особливостями комунікативної поведінки в різних галузях суспільного життя; засвоєнні літературної імагології як одного із способів дослідження процесів міжкультурної комунікації.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	–
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	10 год.	4
Практичні заняття	22 год.	4
Самостійна робота	58 год.	82
Консультації	Очно і дистанційно. Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3995
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<ul style="list-style-type: none"> - бути критичним і самокритичним; - виявляти, ставити та вирішувати проблеми; - працювати в команді та автономно; - бути здатним до адаптації та дії в новій ситуації; - спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); - генерувати нові ідеї; - здійснювати розроблення, реалізацію та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях; - виявляти здатність до особистісного та професійного розвитку. 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації); - частково-пошуковий (бесіда); - репродуктивний (робота з художніми текстами, підручником, посібником); - дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); - інтерактивні (дискусія, мозковий штурм) 	Проміжні контрольні заходи: <ul style="list-style-type: none"> - виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; - виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; - усне опитування.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА ТА ОСОБЛИВИЙ ТИП СПІЛКУВАННЯ

Історія виникнення і розвитку міжкультурної комунікації. Поняття «міжкультурна комунікація». Історичні чинники і обставини виникнення міжкультурної комунікації. Предмет і завдання міжкультурної комунікації. Етапи розвитку міжкультурної комунікації. Міжкультурна комунікація як навчальна дисципліна. Основні теорії у формуванні міжкультурної комунікації як наукового напрямку. Міжкультурна компетенція в міжкультурній комунікації. Кодекс міжкультурної комунікації.

Види міжкультурної комунікації. Основні одиниці вербальної комунікації. Стили вербальної комунікації. Поняття невербальної комунікації. Співвідношення вербального та невербального видів комунікації. Основні форми невербальної комунікації: кінесика, міміка, такесика, сенсорика, проксемика, хронеміка. Паравербальна комунікація та її основні компоненти. Національно-культурний аспект комунікації. Міжнародний бізнес як форма міжкультурної комунікації. Міжкультурна комунікація в міжнародних відносинах. Туризм, війна і окупація як способи освоєння чужої культури.

Змістовий модуль 2. КУЛЬТУРА В АСПЕКТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Культура і культурне різноманіття світу. Поняття «культура», «ідентичність», «самосвідомість». Теоретичні та методологічні складнощі при визначенні поняття культури. Основні елементи культури. Культура як макроконтекст комунікації. Міжкультурне спілкування в контексті теорії комунікації. Соціалізація і інкультурація, їх види і форми. Культура і поведінка. Культура і цінності. Культура і мова: національно-культурна детермінованість мовної поведінки. Культурна зумовленість комунікативного стилю в міжкультурній взаємодії. Трансформація мовної картини світу в міжкультурному спілкуванні. Поняття міжкультурної компетентності мовної особистості.

Культурна своєрідність та ідентичність. «Своє» і «чуже». Культурна ідентичність – статичний і динамічний аспекти. Стратегії та традиції взаємодії з культурною чужерідністю і інакшістю / несхожістю. Етноцентризм як культурний феномен. Етноцентризм як антропологічна константа і його роль в процесі міжкультурного спілкування. Процес освоєння культури: інкультурація, акультурація. Кризи в суспільстві та їх вплив на культурну ідентичність. Феномен внутрішньої культурної еміграції. Проблема «негативної ідентичності» пострадянського суспільства.

Масова культура як міжкультурна комунікація. Визначення та підходи до аналізу масової культури. Ключові характеристики масової культури та закономірності розвитку. Рівні масової культури (кіч-культура, мід-культура, арт-культура). Теорія масової культури як культури «масового суспільства» (Х. Ортега-і-Гассета, К. Мангейм, Е. Фромм, Х. Арндт, Т. Адорно, М. Хоркхеймер, Г. Маркузе). Основні прояви масової культури (індустрія «субкультури дитинства», система національної (державної) ідеології, масова соціальна міфологія, індустрія розваг і дозвілля, індустрія оздоровчого дозвілля, система організації, стимулювання та управління споживчим попитом на речі, послуги, ідеї як індивідуального, так і колективного користування (реклама, іміджмейкерство, політтехнології). Суспільство споживання як прояв масової культури. Споживання як комунікація. Масова культура як втрата культурної своєрідності. Особливості процесів культурної дифузії в епоху глобалізації та глокалізації.

Змістовий модуль 3. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Освоєння чужої культури. Особливості сприйняття інших культур. Типи та етапи реакції на іншу культуру. Види акультурації. Культурні бар'єри. Культурний шок: причини, етапи розвитку, способи подолання. Міжкультурне навчання та його етапи. Типологія комунікативних невдач в міжкультурній комунікації. Критерії успішності міжкультурного спілкування та шляхи його оптимізації. Процес сприйняття і фактори, що впливають на нього. Міжособистісна атракція в міжкультурній взаємодії. Зовнішні та внутрішні чинники міжособистісної атракції. Атрибуція в міжкультурній комунікації. Помилки атрибуції та їх вплив на процес міжкультурної комунікації. Емпатія і толерантність у міжкультурній взаємодії. Поняття емпатії. Механізм емпатії. Основні форми емпатії. Емпатійний тип спілкування. Поняття толерантності. Толерантний підхід в міжкультурній комунікації. Принципи саморефлексії, діалогу, громадського обговорення як передумови формування толерантності.

Проблеми міжкультурної комунікації. Інтолерантність. Форми інтолерантності. Поняття міжкультурного конфлікту. Основні причини комунікаційних конфліктів. Стратегії вирішення конфліктів. Забобони і стереотипи в міжкультурній взаємодії. Поняття і сутність стереотипів. Функції стереотипів. Роль етнічних стереотипів у процесі міжкультурної комунікації. Забобони і механізм їх формування. Поняття і сутність забобону. Теорія фрустрації і агресії. Типи забобонів та їх корекція. Вплив ЗМІ на формування стереотипів і забобонів.

Змістовий модуль 4. ЛІТЕРАТУРНА ІМАГОЛОГІЯ

Літературна імагологія. Історія формування імагології як міждисциплінарного вчення. Статус літературної імагології в сучасній гуманітаристиці. Термінологічний дискурс

літературної імагології. Категорії «свій», «чужий», «інший», «інакший». Жанрова специфіка й імагологічний контекст: посередницькі жанри як джерело етнокультурних образів. Відображення інонаціональних світів в українській літературі й мистецтві XIX–XX ст. (твори М. Коцюбинського, Лесі Українки, Р. Іваничука, М. Матіос, А. Левкової). Україна й українці: автообраз і гетерообраз крізь призму художньої літератури й мистецтва. Творчість письменників-емігрантів (А. Шевченко). Феномен другого еміграційного покоління (твори А. Мельничука, М. Левицької). Образ України в зарубіжній літературі (М. Тірі,).

Імагологічний аналіз літературного твору. Життєвий шлях та творчі здобутки автора аналізованого твору. Цілісний аналіз художнього твору. Основні історичні, суспільні, культурні події, що сформували сприйняття світом зображеної в творі країни. Аналіз власних стереотипних уявлень про представлену у творі національну культуру. Візія країн і народів в аналізованому творі (*об'єктивна обумовленість* – показані у творі історичні, політичні, соціальні причини, *суб'єктивні чинники* – авторські враження, переживання і *традиційні уявлення* – культура, фольклор, релігія, міфологія). Образ Іншого в аналізованому творі (характеротворення персонажів-іноземців, представників іншомовної культури всередині титульної культури тощо; висловлювання персонажів як відображення стереотипних уявлень про іншу культуру; імагологічний аналіз тексту за схемою «стереотип – імідж – образ»). Автообраз в аналізованому творі.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Історія виникнення і розвитку міжкультурної комунікації	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 1	Культура і культурне різноманіття світу	2	–	щотижня
Практичне заняття 2	Види міжкультурної комунікації	2	1	щотижня
Самостійна робота	Культура і культурне різноманіття світу	12	16	
Лекція 2	Культурна своєрідність та ідентичність	2	–	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 3	Форми освоєння чужої культури	2	1	щотижня
Практичне заняття 4	Форми освоєння чужої культури	2	–	щотижня
Самостійна робота	Культурна своєрідність та ідентичність	12	16	
Лекція 3	Процес сприйняття в міжкультурній комунікації	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 5	Масова культура як міжкультурна комунікація	2	–	щотижня

Практичне заняття 6	Стереотипи і забобони в міжкультурній взаємодії	2	–	щотижня
Самостійна робота	Процес сприйняття в міжкультурній комунікації	12	16	
Лекція 4	Проблеми міжкультурної комунікації	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 7	Літературознавча імагологія: історія, предмет, стратегії	2	–	щотижня
Практичне заняття 8	«Знайомтесь – Україна»	2	1	щотижня
Самостійна робота	Проблеми міжкультурної комунікації	12	16	
Лекція 5	Художній полілог України: імагологічний аспект	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 9	«Знайомтесь – Польща» (Чехія, Італія, Німеччина, Японія ... чи будь-яка інша країна світу за вибором студента)	2	1	щотижня
Практичне заняття 10	«Знайомтесь – Польща» (Чехія, Італія, Німеччина, Японія ... чи будь-яка інша країна світу за вибором студента)	2	–	щотижня
Самостійна робота	Художній полілог України: імагологічний аспект	12	18	

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view?id=3995>

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу/ термін виконання	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Опитування за планом практичного заняття	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні завдання тощо) за розкладом	0,5– 3	3
Тест 1	Виконання тестів	Тести необхідно виконати в день проведення практичного заняття	0,2 – 1	1
Самостійна робота 1	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 3	3
Практичне заняття 2	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3

Тест 2	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 2	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 3	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 3	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 3	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 4	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 4	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 4	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 5	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 5	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 5	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 6	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 6	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 6	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 7	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 7	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 7	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 8	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 8	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 8	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 9	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 9	Виконання тестів		0,2 – 1	1
Самостійна робота 9	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Практичне заняття 10	Опитування за планом практичного заняття		0,5– 3	3
Тест 10	Виконання тестів		0,2 – 1	1

Самостійна робота 10	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 3	3
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	<p>Підсумковий контроль передбачає виконання тестових завдань, наукової індивідуально-дослідної роботи й імагологічний аналіз обраного студентом твору.</p> <p>1) Тестові завдання спрямовані на перевірку засвоєння студентом основних понять і термінів сучасної міжкультурної комунікації, особливостей взаємодії різних культур, способів і засобів подолання міжкультурних комунікативних бар'єрів, принципів і системи побудови національного культурного світу, сутності мультикультуралізму, основних тенденцій формування мультикультурного художнього простору новітньої літератури тощо. Максимальна оцінка – 10 балів.</p> <p>2) Наукова індивідуально-дослідна робота виконується у формі реферату й передбачає стислий виклад змісту кількох наукових праць, які стосуються певної проблеми. Обсяг реферату становить до 10 сторінок і технічно оформляється згідно</p>	Перелік питань для підсумкового контролю, тестові завдання, тематика наукової індивідуально-дослідної роботи, розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3995	10	10
			10	10

	вимог до студентської наукової роботи (максимальна оцінка – 10 балів).			
	3) Імагологічний аналіз твору повинен продемонструвати засвоєння термінологічного дискурсу літературної імагології, вміння виявляти культурно-історичні й художні тенденції у зображенні категорій «свій», «чужий», «інший» в аналізованому творі, окреслювати імагологічне сприйняття письменників залежно від їхньої авторської точки зору, визначати місце творів різних жанрів у діалозі культур тощо. Обсяг роботи – до 5 сторінок. Максимальна оцінка – 20 балів.		20	20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Барабаш Ю. Чуже – Інакше – Своє. Етнокультурне пограниччя: концептуальний, типологічний і ситуативний аспекти. Київ : Темпора, 2020. 216 с.
2. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.

3. Бистрицький С., Пролесєв С., Зимовець Р. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ : Дух і Літера, 2020. 416 с.
4. Будний В. Розгадка часів Цирцеї: національні образи та стереотипи в освітленні літературної імагології. *Слово і час*. 2007. № 3. С. 52–63.
5. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 430 с.
6. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: студії до феноменології Чужого : посібник з філос. дисц.; пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ : ППС–2002, 2004. 206 с.
7. Верховод Л. Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 263 с.
8. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч. посібник. Київ : Нічлава, 2006. 336 с.
9. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової культури : підручник для вищ. закл. освіти. Київ : Літера ЛТД, 2002. 464 с.
10. Дизеринк Х. Імагологія та питання етнічної ідентичності. *Літературна компаративістика*. Вип. IV : Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. Ч. II. Київ : ВД «Стилос», 2011. С. 382–395.
11. Кордон М. Українська та зарубіжна культура : курс лекцій. Київ : ЦУЛ, 2003. 508 с.
12. Левчук Л., Грищенко В., Єфименко В. Історія світової культури : навч. посібник для студ. гуманіт. спецвзів. Київ : Либідь, 2000. 368 с.
13. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 298 с.
14. Мітосек З. Теорія літературних досліджень. Сімферополь : Таврія, 2005. 408 с.
15. Муазі Д. Геополітика емоцій. Як культури страху, приниження та надії змінюють світ. Київ : Брайт-Букс, 2018. 184 с.
16. Наливайко Д. Літературна імагологія: предмет і стратегії. *Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика*. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 91–103.
17. Наливайко Д. Очима заходу: рецепція України в Західній Європі XI–XVIII ст. Київ : Основи, 1998. 578 с.
18. Радченко І. Вступ до теорії міжкультурної комунікації : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 80 с.
19. Ребрій О. Теорія міжкультурної комунікації : конспект лекцій. Харків, 2022. 72 с.
20. Юрківський В. Країни світу : довідник. Київ : Либідь, 2001. 366 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com>
2. Боголюбова Н. Міжкультурна комунікація : підручник. URL: https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiya
3. Войтюк І. Групова динаміка і комунікації : курс лекцій. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24562/1/опорний%20конспект%20лекцій.pdf>
4. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація : підручник. URL: https://www.academia.edu/22845182/Мова_і_міжкультурна_комунікація_Навч_посібник_для_університетів_Київ_Академія_Серія_Альма_матер_285_с_Language_and_Cross_Cultural_Communication_Kyiv_Academy_Press_Alma_Mater_285_p_In_Ukrainian_2012_
5. Міжкультурна комунікація : науково-допоміжний бібліографічний покажчик. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16512/1/miz_kom.pdf

7. РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття

регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protzenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту

права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марти Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи всіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб із інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confuciu>